

Teelt op water in stroomversnelling

Door: Hans van der Lee

REGIO - Met het groene licht van de gemeente Schagen voor de plannen van B-Four Agro, krijgt de teelt op water een extra impuls. Het Warmenhuizer bedrijf wil een tunnelkas bouwen, waarin de sla na de teelt in een loods op kleur kan komen. De sla groeit op water. Net als medepionier PaterBroersen in Waarland werkt het bedrijf al zo'n tien jaar aan hydroponics, ofwel de teelt op water.

Het project Teelt de grond uit loopt na tien jaar af, maar het onderzoek op Proeftuin Zwaagdijk gaat zeer vaarschijnlijk door. (Foto: aangelenerd)

Het onderzoek op Proeftuin Zwaagdijk is de rode draad in de pogingen van ondernemers om de teelt de grond uit en op water te krijgen. Het project Teelt de grond uit loopt formeel af dit jaar, maar onderzoeker Matthijs Blind verwacht wel dat het onderzoek doorgaat. "Het zou raar zijn nu te stoppen. We weten nog te weinig om het aan de praktijk over te laten. Teelt op water is heel goed mogelijk, maar er kunnen nog steeds problemen opduiken."

Het onderzoek is tien jaar geleden gestart, omdat in de teelt in de vollegrond de productiegrens werd bereikt. Bovendien moest de emissie van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen worden teruggedrongen. Toen Proeftuin Zwaagdijk met de eerste proeven op water in gaten startte, waren B-Four Agro en PaterBroersen direct betrokken. PaterBroersen teelt deels op water, B-Four Agro wil helemaal overschakelen op water. De tunnelkas moet begin 2018 klaar zijn.

Aanvankelijk is gekeken naar de buitenteelt. Volgens Blind is buitentelen op water mogelijk, maar inmiddels zijn bij PaterBroersen overkappingen aangebracht en ook bij B-Four Agro komt de teelt onder een dak. "Dat is nodig om de schimmel *Microdochium* te voorkomen, die ontsaan bij regen of beregenen", licht Blind toe. Bij PaterBroersen zijn twee bakken van negenhonderd vierkante meter met een tunnelkas afgedekt, maar de twee andere met dezelfde oppervlakte zijn nog open. "Daar zoeken we uit welke gewassen sterk zijn tegen de schimmel en doen we andere proeven", zegt Dave Smit van PaterBroersen. Smit zou graag zien dat er meer partijen komen die waterteeltsystemen ontwikkelen. "Nu moeten we alles zelf uitzoeken met dit systeem, terwijl je niet zeker weet of er geen betere oplossing is. Die twijfel blijft." Het weerhoudt het bedrijf niet door te gaan met teelt op water en het zoeken naar afzet. "Het is de discussie over de kip

en het ei. Om een goed systeem te maken, moet er ook vraag naar het product zijn. Anderzijds hebben snijderijen wel behoefte aan sla met een hogere leveringszekerheid. Dat kan met de teelt op water."

Uit de grond is toekomst

Hoewel er nog veel uit te zoeken is, verwacht de onderzoeker dat teelt uit de grond de toekomst is. Er is buiten Noord-Holland ook een toename te zien van het aantal vierkante meters teelt op water. Met name bladgewassen als sla en kruiden worden in de praktijk op water geteeld. Het resultaat is een schoon gewas, dat voor snijderijen interessant is. Blind: "Het is bovendien perfect te sturen en jaarrond te telen. Dat is ook een argument voor een bedekte teelt. Leveringszekerheid is belangrijk voor telers en afnemers."

Behalve dat de techniek verder wordt verfijnd, is ook bij de gewassen zelf volgens de onderzoeker nog winst te behalen.